

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 18.

Luni, 30. Aprilie.

1845.

Ъ N A P T I K O Л.

Дн сеара дн 14. Феврваріе а англѣи ачеста дѣпъ о петречере де кѣтева чеа сѣри ла о адѣнаре плѣкѣтъ, знде съ ворбѣе кѣ лаѣдъ де фрѣтоаселе таленте але зпор вървадѣ, тѣ дѣторсесет дн лѣкѣида теа кам тѣхнѣт, ка съ нѣ зѣк жалѣз де репѣтаѣи лор шѣ ашезѣндѣтъ дѣнаптеа фокѣлѣи, але кѣрѣиа капрѣдѣоасе флакѣрѣ форма пе пѣреѣи нѣде фѣгѣрѣ фантастѣче, тѣ гѣндѣам адѣнк се гѣсеск зп мѣжлок ка съ фак а се ворбѣ де мѣне прѣн казѣнѣрѣ, прѣн касе, прѣн мѣстерѣоаселе въдоаре, шѣ кѣар пѣнѣ ла марѣнѣле дѣрѣ: дорѣндѣ тѣндѣрѣ шѣ вѣноватѣ де вреѣдѣ, дар овѣчѣнѣтѣ дѣнтре оаменѣ шѣ нѣмѣ а атѣтор компѣнерѣ чѣздате, дн каре гѣсеѣи тот афарѣ де ачеа че казѣдѣ. Мѣ гѣндѣам дар адѣнк, пентрѣ кѣ идеѣле че ле въе нѣ вѣн декѣт дѣпъ о дѣделѣнгатѣ гѣндѣре, шѣ аша дн медѣтаѣи дн медѣтаѣи, дн гѣндѣрѣ дн гѣндѣрѣ, тѣ опрѣиѣ дѣсѣдѣршѣт ла идеѣ чеа маѣ лѣтѣноасѣ, каре а ѣнтрат вреодатѣ дн капѣл тѣжѣзлѣиторѣлор де хѣртѣе.

Аѣчѣ аш нѣтеа се стаѣ кѣтева мѣнѣте; се дѣнтревъѣнѣдез о фѣгѣрѣ дн лѣоа реторѣкѣ, шѣ зпплѣнд кѣ пѣнѣкѣтѣрѣ о коа-

лѣ дѣнтреагѣ се въ лас а гѣчѣ идеѣ шѣ се аѣдѣд ачеа перѣвѣдаре каре о деѣеапѣтъ дѣнѣпѣтѣл знеѣ повеѣдѣи че дѣнѣтеагѣ дѣпѣ кѣвѣдѣпѣл: а фост одатѣ. Дар дорѣнда теа нѣ есте се въ фак а плѣтѣ преа сѣзѣнн плѣчереа ачеѣи дѣскоперѣрѣ. Идеѣ теа, ѣатѣо!

Вестѣторѣл ротѣнѣск, кѣар дѣпѣ зѣса са аре 800 де аѣопаѣдѣ. Дн ачеѣиа (сѣпозѣдѣе) 600 плѣтеск фѣрѣ се чѣтеаскѣ, шѣ 200 чѣтеск фѣрѣ съ плѣтеаскѣ. Дака Редѣкторѣл мѣар прѣмѣ кѣте зп артѣкол дн фѣишѣ Nr., аш фѣ чѣтѣт де дѣбъ сѣте оаменѣ пе сепѣтѣмѣлѣ, шѣ аша дн врео кѣдѣва анѣ ар фѣ нѣсте нѣтѣндѣ се нѣ тѣ кѣпоаскѣ дара дѣнтреагѣ.

Нѣ, нѣчѣ Неѣтон дѣскоперѣнд сѣстема атракѣи, нѣчѣ флоареа кавалерѣлор рѣтѣчѣдѣ гѣсѣнд зп нѣте пентрѣ вестѣтѣл сѣѣ Росѣанѣт п'аѣ черкат тѣлѣдѣшѣре ка ачеа че ам сѣндѣт ла дѣскоперѣреа ачеѣи идеѣ. Нѣчѣ зп мѣнѣт нѣ мѣам дѣкѣпѣт кѣ дн ачеѣ 200 чѣтѣторѣ поате вреѣнѣл съ нѣ чѣтеаскѣ артѣколѣле теле. Дѣпарте де поѣ о асѣменеа вънѣиалѣ! Вапѣтатеа дн карѣера лѣтерѣлор есте зп фел де нѣдежде кѣрѣя вѣиторѣл дѣ жѣмѣеѣе кѣнд презентѣл ѣ се дѣкѣде.

Че ера маѣ греѣ се фѣкѣсе, рѣшѣнез

акѣм се гъсеск съжетѣл ші се компзіѣ артїколѣл; мікѣ грезтате, ла каре дп ентѣсіазмѣл меѣ зїтасем се гъндеск. Аша, іатѣмѣ дпн поѣ фрѣмѣнтѣмѣ дѣхѣл, фрѣкѣндѣмѣ пе фрѣнте ші кѣтѣнд съжетѣрї вреднїче а плѣчае. Деспре че се скрїѣ ші кѣм се дпчеп? Се ворбеск де Меетет Алї, поате съ се сѣпере стрѣлчїтѣл тѣрк; де дпмѣратѣл Кїнеї, нѣї ам кѣноцінда; де патриотїзм, де дрептате: сѣнт лѣкрѣрї рѣцінїте. Дар дпсѣдршїт тревѣе се ворбеск де чева саѣ де чїнева, кѣчї алѣел нѣ се фаче артїкол.

Дп ачеастѣ пехотѣрѣре тѣ афлат, кѣнд зша съ дескїсе кѣ зломот, шї D. К. Г. певѣлї дп лѣвнтрѣ. Bon soir, зісе трѣнтїндшї пѣлѣрїа; сѣнт пекѣжїт ал дракѣлї; афѣрїсідї прїетїнї; певѣн чїне съ дпкреде ла дѣншї; м'ам дпвѣдат мїнте. Ачесте кѣвїнте фрѣр зїсе дптрѣн мїнѣт, репезї ка валѣрїле зшї торент. — Дар че аї; че цї с'а дптѣмплат, дп дптреваїѣ прївїндѣл кѣ мїраре; кѣчї де шї Домѣз К. Г. нѣ е фрѣр дѣх, дар фїнд де о патѣрѣ компемплатївѣ, і съ дптѣмплѣ рар а авѣза де дарѣл кѣвѣнтѣлї, шї пентрѣ діалог маї амес нѣ плѣтеще нїмїк. — Мї с'а дптѣмплат дпї рѣспѣнсе кѣ ам кѣпоскѣт пе оаменї. — Афарѣ де мїне, зізеїѣ врѣнд съ тѣ даѣ де модел ал прїетешѣгѣлї. — Шї тѣ ка шї чеїмалдї, порочїре кѣ н'аї фост дп старе а'мї фаче нїчї рѣѣ нїчї вїне. — Ла ачестеа врѣїѣ съ рѣспѣнз прїн протестадїїле обїчнїте, дар сокотїнд кѣ сѣнт нефолосїтоаре кѣ зп ом фрїос, тѣ тѣрїнїїѣ а репета дптревареа теа: дар де чїне аї съ те плѣнцї? — Де тоцї ачеїа де каре сокотеам кѣ ам съ тѣ лад: шїї кѣ еѣ сѣнт лесне ла прїе-

тешѣг, кѣ дпї плаче съ ам реладїї кѣ тот фелїѣл де оаменї. Кѣдїва дпн прїетїнї мїеї аѣ ажѣне акѣм о жѣка роле марї а окѣна постѣрї дпсепнате; пѣдеждѣїам кѣ а венїт времеа сѣ'мї довѣндеск прїн мїж-лочїреа лор дпмплїнїреа зпелї скѣмпне до-рїнде; дптѣї іам лѣсат съ ведем че вор се факѣ; пе зрѣтѣ леам адѣс ворѣа пе департе, дар фїенде-каре с'а апѣрат сѣнт кѣвѣнт кѣ прїетешѣгѣл постѣрѣ е кѣпоскѣт шї прїн зрмаре рекомандадїа с'ар вѣнцї де їнтересатѣ, іар де ашї фї стрейн ар фаче пентрѣ мїне орї че; жѣдїкѣ дп че зїмїре ам рѣтас еѣ каре мїам жѣртфїт тотдеавна опїнїїле теле ла деспотїзмѣл опїнїїлор алтора, нѣмаї ка съ нѣї сѣпѣр. Ачестеа сеатѣлѣ тѣлт кѣ дптѣмплареа че ам чїтїт деспре зп франѣез. — Че дп-тѣмпларе, дптреваїѣ; поцї съ мїо спїї шї мїе? — Негрешїт: аскѣлѣ.

Дп Парїс трѣїа зп франѣез аѣтѣе Ерман, ел авеа слѣвїчїзнеа теа, дпшї тѣр-їїна адекѣ ферїчїреа дп тѣлїїтеа прїетепїлор, шї ка съ ажѣнѣ ла сѣѣршїтѣл сѣѣ нїчї о жѣртфѣ нѣї съ пѣреа маре, авереа лѣї, времеа, пѣлѣ шї ачеле дѣѣ лѣкрѣрї скѣмпне зшїї кавалер, калѣл шї амореза, ера дп діспозїдїа прїетїнїлор сѣї; кѣ асепенеа аплекѣрї нѣ есте де мїраре сѣ'шї факѣ чїнева орї кѣт де тѣлцї прїетепї, шї Ерман съ пѣтеа фѣлї кѣ претѣтїденї есте прїїмїт кѣ о зѣтѣїре прїетїнеаскѣ. Дптрѣо зі зпѣл дпн нѣтѣрошїї лѣї прїетїнїї дп скрїсе зп бїлет кѣ ачестѣ кѣ-прїндере:

„Фѣцї кѣт веї пѣтеа маї кѣрѣнд: еѣ їнтрасем дптрѣн комплот дппротїва країѣ-лѣї; секретѣл с'а дескоперїт шї лїста конспїраторїлор с'а гѣсїт ла зпѣл дпн пої.

Дитре пѣтеле каре фѣгърез не дѣнса, алтѣъ есте зѣла дѣн челе дѣнтѣ, кѣчѣ дѣкредингадѣ де прѣтешѣгѣла дѣнтре поѣ те тревсерѣм фѣрѣ съдѣ ворѣм.“

Ачест вѣлет фѣ дат зѣвѣ комѣционер съл дѣкѣ фѣрѣ зѣвавѣ. Комѣционерѣла чѣтѣнд адреса шѣ възѣнд кѣ е кѣтре зѣ прѣтеш, дѣл лѣсъ не адоѣзи, кѣчѣ аѣеа алте треѣ дѣ зѣоа аѣеа. Дар адоази деодатѣ кѣ дѣнса съсеа ла каса лѣѣ Ерман шѣ жандармѣ полидѣи. Шефѣла лор каре ера асеменеа дѣнтре прѣтешѣи ѣѣзѣтѣлѣѣ, пѣ врѣ съ аѣѣѣ мѣхѣпреа ал арестѣѣ дѣнса шѣ, чѣ съ опрѣ ла скарѣ шѣ трѣмѣсе пѣтаѣ не оаменѣ съѣ. Ачешѣа оаменѣ мѣнѣдѣ де делѣкатеде, дѣл тратарѣ фѣрѣ де оменѣ. Кѣ тоате ачестеа ѣ съ дѣфѣдѣшѣ зѣ прѣлеж де скѣпаре: свѣт кѣѣѣнт кѣ съ се дѣтѣвраче, ѣнтрѣ дѣнтрѣ о одае че да аѣѣпра скѣрѣи, шѣ дескѣжѣнд фереастра съ арѣнкѣ жос. Дѣн дѣтѣжѣпларе кѣѣѣ дѣ спѣнареа кѣпѣтешѣи жандармѣлор; ачеста сперѣат шѣ неѣѣгѣнд де сеатѣ кѣ есте прѣтешѣла съѣ дете зѣ дѣпѣт грозав; жандармѣи алергарѣ, пѣсерѣ мѣла не Ерман, шѣ кѣ стражѣнкѣ пазѣ дѣл дѣсерѣ ла дѣнкѣоаре. Аколо дѣтѣжѣлѣ не мѣлѣ дѣн прѣтешѣ съѣ шѣ адоѣзи дѣнпреѣнѣ кѣ дѣншѣ фѣ тѣрѣжѣт дѣнаѣтѣеа жѣдѣкѣдѣи.

Авокатѣла съѣ съ дѣфѣдѣшѣ ка съл апере; дар пентрѣ кѣ дѣл ѣѣѣеа мѣлт пѣ пѣтѣ съ ворѣеаскѣ: свѣспѣнѣрѣле дѣ дѣнека гласѣла, ѣдеѣле ѣ се тѣрѣѣѣра шѣ ѣѣѣ зѣ кѣѣѣнт де апѣраре пѣ дѣл ѣѣнѣ дѣ гѣрѣ.

Жѣдектѣторѣи дѣл ера прѣтешѣи; прѣн ѣрѣтаре десѣвѣновѣдѣрѣ не чеѣ маѣ мѣлѣдѣи комѣплотѣдѣи пентрѣ драгостеа лѣѣ, дар не дѣнса ка съ пѣ фѣе ѣѣѣѣдѣ дѣл осѣндѣрѣ ла жоарте.

Стѣпѣжѣпреа шѣѣнд кѣ осѣндѣтѣла аѣеа мѣлѣдѣи прѣтешѣи шѣ темѣжѣндѣсъ де врео пѣѣѣлѣре аѣѣпра темѣнѣдѣи, дѣл дѣндоѣ паза шѣ порѣнѣчѣ съл пѣе дѣл ланѣѣрѣи.

Чеасѣла фатал сосѣ, мѣлѣдѣме де лѣте съ адѣнсаѣ; Ерман околѣт де солдаѣи шѣ мерѣжѣнд кѣтре ешафод, фѣкѣ о дѣнчеркаре десѣпѣдежѣдѣтѣ, се зѣмѣлсе дѣн мѣѣнѣле лор шѣ пѣѣѣлѣ ла фѣгѣ; ар фѣ скѣпат негрешѣт, дака мѣлѣдѣмеа прѣтешѣилор каре дѣл опрѣеа ла фѣешче пас ка съл дѣтѣѣрѣдѣшезе пѣ дѣл дѣнкѣдеа дрѣтѣла. Аѣеа-ста фѣ прѣѣина де дѣл прѣнсерѣ ѣар.

Цеалатѣла, каре дѣл ѣѣѣсе дѣн ѣнѣмѣ съ аѣла пѣтрѣнсе де дѣрере, мѣла дѣл трѣтѣѣра шѣ аѣѣа ла аѣнѣчеа ловѣтѣрѣ дѣл зѣѣрѣ капѣла.

Аѣѣ се сѣжѣршѣи новестѣреа Д. К. Г. Акѣм ера тѣрѣѣѣ ка съ маѣ гѣндеск ла вреѣн арѣкол; апоѣ дѣтѣжѣплареа непорѣчѣтѣлѣѣ Ерман мѣ се пѣрѣ вредѣнкѣ а фѣ кѣпоскѣѣтѣ, шѣ ка съ пѣ фѣѣ ѣѣѣѣт кѣ ам дѣнтреѣѣндѣат рѣѣ о сеарѣ дѣнченѣѣтѣ кѣ атѣжѣеа формалѣтѣдѣи, хотѣрѣѣѣ се спѣѣѣ чѣтѣторѣлор теѣ прѣѣина каре мѣа опрѣт де а пѣне дѣл лѣкраре планѣла че дѣлѣ форѣмасем.

Г. Александрескѣ.

ЧЕВАДЕСПРЕЛѣМБА РѣМѣНЕАСКѣ
шѣ анѣме десѣпре лѣтератѣѣра поастрѣ шѣ кѣлѣѣѣра еѣ.

(Ѣрѣтаре.)

Ла мѣлѣдѣи романѣстѣла пострѣ чел ѣѣар пѣ ле плаче, чѣ сокот а пѣ скрѣѣ, шѣ ворѣѣ сѣѣентѣфѣче десѣтѣла, де пѣ вор стрѣѣтѣѣѣта кѣѣѣнѣтеле ромѣне кѣ челе латѣне, ѣталиене,

аъ франчезе аколо, знде кiар ромънеце ар пѣте грѣи. — Бiне къ знде лимбане prin timpъри варваре шиаъ пердѣт знеле кѣвинте, аколо din дрептѣл ши легътѣица рѣдiтъ патъралъ, че аре лимба ромънъ къ чеа латiнъ ка маика*) ачестора (лп кѣлтъръ) италианъ, аъ франдезъ, ка сѣрорi трѣбѣ ши поате дппрѣмѣта, ва ши кѣвинте din ваекъриле де пе зртъ prin пе'нчетата а пѣтерiмор дпцелегътоаре опiнѣтире поъ афлате, дпкъ поате лѣа дела мамъ, ши дела сѣрорi фъръ ниѣи о рѣшiне. —

Рѣдiреа лимбеi ромъне къ чеа латiнъ се vede лп челе маi тѣлте кѣвинте ромъне, лп знеле кiар, лп алтеле сѣпѣсе лецилор аналiсеi — prin тоате пѣрциле грѣирей. Маре е рѣдiреа къ лимба италианъ ши асепънаре лп деклиначii, — копцѣгацii аша тѣлт пѣцип къ спаниола, франдеза, портѣгиза, валеза. — Дпсъ фiнд къ лимба латiнъ е алкѣтѣитъ din а гiнтеi romane маi тѣлте диалекте, дптръ каре се апѣтъръ ши лимба поастръ вѣтрѣнъ; дрепт-ачеа лимба ромънъ аре ши кѣвинте а кѣрора рѣдѣчинъ, ши рѣдiре пѣ се афлъ лп чеа латiнъ, ши пентрѣ ачеаа зичет къ ачеле се траг din timpъриле веки — лп ачаеста акѣт пѣмитъ ромънъ, iаръ атѣнѣи а romanilor зпа диалектъ. Ши де ачеаа аре лимба ромънъ ши дпсѣшитѣдѣи асепе-неа къ латiна, италиана, франдеза, спаниола шчл., — дар аре ши дпсѣшитѣдѣи де сiне-стѣтѣтоаре тѣлт дескiлините де ачесте лимби — дптръ каре дпсѣшитѣдѣи се апѣтъръ

маi алес постпѣпереа артиколѣлѣи дп поменi*), ачаста дпсѣшитате вреѣ зпi а о пѣрѣси, ши а о траѣе пре о каптъ къ ачеаа а латiнеi**), италинеi шчл.; алта дпсѣшитате есте копкордацiа афективелор къ сѣвстапѣтiве лп деклинаре, ла че маi таре аi пострii граматiѣи паѣ вѣгат де самъ пѣлп акѣт, е, къ пѣ саѣ трѣдiт а дескiлини поменii артикѣлацii де поменii абсолѣдѣи, ачестi де пе зртъ ниѣи самъ пѣ iаъ вѣгат, prin че о таре голiѣиѣне аъ лѣсат лп граматикъ.***)

Акѣт шѣ дпторк ла дпсѣтпнареа та деспре лiтере. Бiне спѣнi, къ атѣтеа лiтере съ фiе дптр'о лимбъ, къте топѣри се афлъ лп лимба ачеаа, ши пентрѣ ачеаа лп лимба ромънеаскъ пѣ сѣнт делiнѣсъ маi тѣлте лiтере декѣт ачесте, каре ши тѣ леаi дпсѣтпнат: а, в, в, г, д, е, ж, з, i, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, ф, х, п, ч, ш, ѣ, ц, адекъ: 26 лѣнд ши пе ѣ = 27 лѣсѣнд афаръ пе аша зiсѣл зело и, ѡ, i, оу, у, ц, ѡ, х, ѣ, л, деспре каре навеш лiнѣсъ, къ лп лок де п се пѣне i, ѡ = о, ѣ = ea, iа = ia, iѣ = iѣ, iѣ, оу = ѣ, у = i,

*) Дакъ вот кѣзта вiне, л, а ле, ла поi п'аѣ фост артиколѣ дела дпченѣт, чи аѣ фост пропѣтеле ille, а, ud, каре маi тѣрзиѣ с'аѣ пре-скѣртат лп лимба поастръ ка тѣлте алте. Аша dar din homo ille, faemina illa, caput illud с'аѣ фѣкѣт дѣпъ времѣи ши ап' omul, femeiea, capul. Да, ам скѣртат ши ам контрастокта ка ши францозii, prin зртаре пе л' а ле сѣи лѣсѣт знде стаѣ. Ped.

**) Знде аъ латiниi артикол? Нiс haec hoc цимъ е пропѣте кѣрат demonstr., iар ниѣи ода-тѣ артикол. Ped.

***) Каре сѣнт ачѣи грѣматiѣи? Тоцi? Нѣ причѣ-нем вiне чеаа че воiенѣи а зиче къ ачаеста. Ped.

*) Пентрѣ че зiѣи маикъ пе словение? Мамъ дела латiнѣл мамма, ка ши фокѣл дела focus.

щ = шт, ѡ = т, ѣ = кс, ѱ = пс, Ѡ = ѡ, ѣ.
 III ачеле 26 аѣ 27 маі вине се респѣнд
 а, ве, ве, шчл, фѣндкѣ е маі потрѣвѣт респѣндереа лор лимбеі поастре, ші маі ѣшор се пот ѡвѣца а се кѣпоаще ші сілавіза кѣ еле. Чеі дѣн тѣмпѣрѣле веі аша зѣкѣнд, карѣ ші аствѣзі пѣ вреѣ съ пѣша-скѣ асѣменеа пашѣ кѣ кѣлтѣвѣреа лимбеі поастре, чѣ се дѣн ѡнкѣ де тоате літерѣле поѣ нефолосѣтоаре, фак ачееа, кѣ сокот тоатѣ кѣлтѣра лимбеі а се кѣпрѣнде ѡн кѣрѣдѣле весерѣчѣцѣ, аѣ кѣ пѣ цѣѣ гѣндѣ нѣмѣк маі шѣлт де че аѣ ѡвѣцат одатѣ, аѣ кѣ сѣшт неперетенѣ кѣлтѣреі поастре, маі вѣртос попѣмеа. — (?)

Кѣнд саѣ ѡнтрѣс тоате словеле чѣрѣліче ѡн лимба поастрѣ, п'аѣ врѣт сѣ ва-це де самѣ вѣрѣторѣ ачелора ѡн лимба поастрѣ, кѣ кѣт е ачаста? кѣте тонѣрѣ аре? чѣ еі тоате ачеле словѣ де карѣ еі аѣ авѣт лѣпсѣ ѡн лимбѣле, леаѣ ѡнтрѣс ші ла поі, пѣмаі ка сѣ пе маі апропѣ пре поі де еі, ва сѣ маі фѣе фост пе а-тѣтеа, тоате леар фѣ ѡнтрѣс ші ла поі спре копѣзѣліа лимбеі поастре, ка сѣ пѣ се дее ачеле літере вѣтѣрѣі, ші сѣ ле рѣтѣ-пѣ слава лор ѡн веі.*) — Деспре ѡ, ѡ, ѣ еѣ ачееа пѣрере ам, кѣ ачесте сѣшт пѣскѣте пѣмаі дѣнтрѣн тон а літереі ѣ, че се ліче а фѣ оріѣналі, карѣ тон ѣл ведем

*) Сѣ фѣм дрѣндѣ ші кѣтрѣ непрѣетѣні ші кѣтрѣ дѣштманѣ. Ынде с'аѣ чѣтѣт вреодатѣ, кѣ словеле кѣрѣліене нѣ с'ар фѣ ѡнкѣркат нѣ ка ші кѣрѣчеа лѣі Сѣмон Кѣрѣнезл кѣ сіла? Ынде аѣ фост рѣтѣнѣстѣла пе атѣнчѣ? Пѣнтрѣ че аѣ сѣферѣт? Пѣнтрѣ че кѣтаре орѣ кѣтаре словѣ пѣ с'аѣ пѣтѣт да кѣ сіла ші алтор на-цѣі еспрѣене? Пѣнтрѣ че ам дѣрпѣт аша грѣѣ?

Рѣд.

ші ла францѣзі п. е. aveugle ѡнтрѣ г ші l; ва ѡнкѣ ші ла немѣцѣ п. е. ѡн Срефтѣфт ѡнтрѣ f ші l фѣрѣ де а о ѡнсѣмна ачесте пацѣі; а) ла ромацѣ ѡнкѣ аѣ фост фѣрѣ ѡндоіалѣ, че аѣ трекут ѡн ае, ое, пѣ-маі ла рѣтѣнѣ ка ла о діалектѣ а рома-нілор саѣ пѣстрат, — дѣн ачеста тон (ѣ) прѣн скѣмвѣреа літерѣлор непрѣчѣпѣцѣі аѣ фѣкѣт маі гѣтѣрал ѡ ші ѡ, кѣ ачееа де-скѣліпѣре кѣ лѣі ѡ іаѣ прѣскрѣс рѣгѣла, ка сѣ се скрѣе ѡн мѣжлок ші ла сѣѣршѣт, лѣі ѡ пѣмаі ла ѡнчѣпѣт „entia multipli-cata sine necessitate.“ ѡн тѣмпѣла де а-ствѣзі літерѣцѣі маі копѣі тоцѣ дѣн пе ѣ. іарѣ дѣнтрѣ челе доѣ (ѡ, ѡ) пе ѡ, аѣ пе ѡ, вѣі пе амѣндоѣ ѡнкѣ. б) — III е пѣ-скѣт дѣн шт, ші е де прѣсос ші скрѣнд кѣ літере чѣрѣліче, дар фѣнд кѣ трѣгѣнд ша-сѣ трѣсѣрѣ дѣпѣ олалтѣ се кам смѣнѣще отѣл, пѣнтрѣ ачееа ѡнсѣмнѣм пѣмаі кѣ треі трѣсѣрѣ ші вѣ кѣрлѣонц дѣн жос трас ла щ = шт, кѣі ѡі плаче щ, кѣі шт; ѡнсѣ скрѣнд кѣ літере латѣне фоарте се веде неперѣфекѣіа літереі ачестеі щ = шт, кѣ се скрѣе аѣ st аѣ sc, ші се рѣдѣче орі-ѣналітатеа кѣвѣнтѣлор ла лимба латѣнѣ, с) аѣ італіанѣ. — Нѣмѣк пе мѣне тѣ пѣкѣ-жѣще маі таре декѣт кѣ вѣд адѣогѣнд

а) Фѣрѣ францѣзі мѣ немѣцѣ паче вѣнѣ де поі, нам авѣ ѣ? — ѡнтрѣ адеѣѣр Срефтѣфт!

Рѣм.

б) Ыла пѣмаі ѡ нѣ де лѣпсѣ, макар пѣмаі копѣі де сѣштѣм, прѣкѣт се веде ші дѣн ачесте кѣвѣнте: кѣнтѣрѣц, кѣнтѣндѣсе, ѡнѣртѣ-шѣндѣвѣ, ш. а. — Маі копѣі, рѣскопѣі ші прѣрѣскопѣі пе ватѣжѣреск лимба пре вѣрѣт, вѣ те веі ѡндоі?

Рѣм.

с) Оріѣналітатеа тѣмѣі ла фатѣ аѣ сорѣ (деі?) дар карѣ пѣ шѣте вѣі зна?

Рѣм.

зні квінтелор кѣте зп з аколо, знде пѣ е делінсѣ, знде пѣ се чере, възбоарѣ ка възтрѣні кѣ адѣогаѣ кѣте зп ж, аѣ ъ, съ тѣ крезі, кѣ ачеіа де се ші окошеск аша зікѣнд, лімба поастрѣ ла перфекціе пѣ ор адѣчео, съмпѣл е кѣ пѣ шіѣ дѣсъмпареа літереі з, — деспре ачаста сміпѣт ам дѣ съмпнат еѣ тѣлте. а)

Ної кредем доарѣ кѣ маї потривіт есте морѣл скріеріі лімвѣі поастре кѣ літере чіріліче — лѣсънд афарѣ пе ачеле де лѣсат. — Ачаста пѣрере ші дѣтѣрпе пѣмаї де аколо віне, кѣчі ної пеам дѣвъцат а скріе тот пѣмаї кѣ еле, дар съ се фіе дѣтѣмплат, ка ної нічі кѣнд съ фім шіѣт де еле, атѣнчі пеам фі дедат а скріе кѣ челе латіне, ші аствзі ної дѣ модрѣл скріеріі маї таре перфѣчїзне декѣт кѣ ачесте пам кѣноаще, — крезітѣ — кѣ пѣмаї дедареа кѣ еле се пофѣще. Греотате есте а скріе кѣ еле, еѣ кѣпоск; дар греотате есте а скріе ші кѣ челе чіріліче, дакѣ пѣ е отѣл віне депрїнс, адекѣ: дакѣ дѣвъцѣт кѣ чіріліче а скріе віне, вом ші, дакѣ дѣвъцѣт а скріе віне кѣ літере латіне іарѣ вом ші; адевърат кѣ модрѣл ачест де пе зрѣт дѣкѣ пѣ е де тот перфѣкт, дар ведем кѣ ші модрѣл де а скріе маї віне кѣ слове пѣмаї акѣт че пеам дѣдрептат. Еѣ сѣпѣт де пѣререа ачѣеа, кѣ пѣмаї кѣ літере лат. скріїнд вом пѣтѣ апропіе маї таре лімба поастрѣ кѣрѣценіеі маї асетѣпате кѣ лімба латїнѣ ші італїанѣ, пѣмаї аша пе вом да а пе кѣноаще ла лѣшеа маї кѣлѣт. Францѣзіі наѣ пе ѡ зпѣр., дар пѣптрѣ ачѣеа се шіѣ а-

жѣтѣра оеи, еи, п. е. soeur, ші пѣ скріѣ szög. а) Ърмеазѣ дарѣ, кѣ дакѣ врем съ шім чева, е делінсѣ съ дѣвъцѣт. — Тоате словеле ле пѣтем съвстїтѣа кѣ челе латїне фоарте віне, ші маї кѣ пѣціне дѣкѣт сѣпѣт де а лѣі Чіріл — фѣрѣ де а фавріка алтеле, пѣмаї пеце сѣмпне ла знеле. Аѣ поате кѣ італїенї, ші францѣзіі, спанїолї де ші пѣ респѣнд тоате тонѣрїле ка латїнї — пѣ шіѣѣ шіѣт ажѣтѣра? Дѣчепѣтѣл пѣмаї е греѣ, кѣт скріѣ кроадїі кѣ літере лат. ші ачестїа — пѣ веї пега, кѣ п'ар пѣтѣ скріе маї віне кѣ слове чіріл, дѣсъ зік, кѣ ші ла ної зрѣтѣторїі пострїі, че ної пѣ шім акѣт віне вор афла еї. б)

Зїчі деспре артїкѣлѣл фѣтѣеск, кѣ ар фї де доѣ пласе а ші аоа. Еѣ дїн партѣм пѣзѣмаї кѣ шіѣ віне, чї нічі поате фї алткѣт декѣт пѣмаї а, мѣтѣндѣсе дїн поменї пеартїкѣладї ѣ дѣ а, аѣ адѣогѣндѣсе поменїлор пеартїкѣладї термінадї дѣ е, зп а, аѣ челор дѣ іе, зп а, аѣ пе е мѣтѣндѣл іп а, п. е. апѣ, апа, тѣсѣ, тѣсеа, тѣсеа-оѣ, тѣсеаоа, пѣдѣре, пѣдѣреа, лешїе, лешїа, зпї вреѣ лешїеа с) — деспре артїкѣлї тѣлте ам дѣсъмпнат еѣ. д)

а) Еѣ цаш пѣте адѣче ші маї пѣскокорат е ксетпѣл дїн енглезіе, пѣмаї еѣ ачѣаста по афлѣ де възпѣ, а скріеа трѣі вокале ші зпа а рѣспѣнде, ші іарѣшї пам кѣ енглезі німік. ачі маї алес. Рѣт.

б) Апої, — съ тѣ крезї, — кѣ вор пѣдї че пѣдѣск кроадїі аствзі — оаре пѣ ші рѣжнїі пострїі дѣ Сатмар, Мармарош ші Біхар прїн керѣзї ші сеглетѣрї? Націоналітатеа! Рѣт.

с) Ші еѣ вреѣ аша, пѣптрѣ кѣ аша се рѣспѣнде, ші аша тревѣе ші скріс. Рѣт.

д) Аратѣне. Рѣт.

а) Апої фї възп дѣсъмпрїлеціі пѣ ле лѣса храпѣ молїлор, дѣпѣртѣшѣштенїле! Рѣт.

Първееа та, къ ар тревѣ съ се дп-цълеагъ ла олатъ литерациі пострії, ка съ скріе тоці асемenea, віне ар фі, ші ачаста аша сар пвтѣ маі віне, кънд ар ціне адв-пърї літерале, фінд къ мѣлте сънт дпапої дп треава літератъреї поастре, че віне тръбѣ десвѣлите, ка съ се хотъреаскъ че-ва де стѣтѣт; пѣ кред къ аѣ ажѣнс пѣлпъ аколо Молдо-ромънії ка съ фіе дп старе а хотърі чева стѣтѣторїѣ, ар фі дпкъ преа де време. *) Ведем къ паціа петцаскъ е фоарте кълтъ, ші декънд се лѣптъ, ші тотъші пѣ демѣлт аѣ ажѣнс ла кълтеа літератъреї пе каре стѣ астѣзі. Іаръ пої съ стѣм пе лок? ші съ пе дпдестѣлѣм къ че авет, кънд пѣмаї къ пеам мішкат! — Ведем ачаста греотате, къ Молдо-ромънії алтъ формъ даѣ літерелор чіріліче, шестекатъ къ тѣрчeаскъ, гречeаскъ, армeнeаскъ, ші пої пѣ ле цім віне, аѣ пічі де-кът четї скрісоареа лор. **) Дпкъ віне къ тіпарїѣл е асемenea! Ші дп прїчіна ачаста афлѣ маі вѣпе літереле латїне, къ ачесте доаръ еї пѣ леар скїмосї пе тѣр-чіе, ***) фінд къ дппрежѣрїле, сѣв каре

трѣеск астѣзі ромънії, сънт маї фавора-віле декъ челе де демѣлт. —

Пѣлпъ ачі претенѣл теѣ, че пентрѣ ачееа словозїї дп пѣблїк, ка съ се део фіештекърѣїа рѣтѣлп маї мѣлтъ матерїе де а гѣнді деспре артікѣлѣл ачеста.

(Ва зрѣа.)

Л А З О І.

Кънд а азреї сѣфларе
Дпн апѣсѣл рѣвінат
Салтъ лпн ш'о сѣрѣтаре
Де ла арвор дпкомат,
Че дп кредет дпверѣще
Ші сънт ратѣре зѣвреде
Дѣтре іарѣв ла тѣлпнѣ
Лѣкрѣтїоар' орї віореа,
Атѣнчі фрѣнза зшѣреа
Се 'нфіоаръ ші сѣспнѣ,
Дпкѣт тоате фрѣтѣтѣнд
Де пѣ а лор пічі рѣтѣреле,
Паркъ сїзн къ пінтре еле
Трекѣ зефїрѣл зѣврѣнд.

Кънд дп ана лпмпезїтѣ
Дпнтр'ѣл лак адорпїтат
Вежі о фадѣ зѣгрѣвїтѣ,
Ън пор пік дптѣнекат,
Вре о зѣврѣ къ лпн своарѣ
Ші спре зндѣї съ ковоарѣ,
Сеаѣ къ 'н врасде ардїнтоасе
Ачест флѣїд крістѣлос
Се рїдікѣ ші іар жос
Кадѣ 'н валеа чеа апоасѣ,
Атѣнчі лакѣл пѣ аѣ вестїт,
Кѣ прїп порї о пѣсѣрїкѣ
'Своарѣ, ші о лѣнтре пікѣ
Пестѣ адѣнкѣї аѣ пѣлѣтї.

*) Осевїт: Асѣпра зпор пѣлѣтѣрї ші регѣле се пѣтеа хотърѣ де мѣлт, с'аѣ ші хотърѣт; асѣпра зпора се ва хотърѣ пѣмаї дѣпѣ че пе вом дпвої къ тоції дефїнітїв къ каре се-тне — літере, слове — съ скріет ші къ че ортографїе; алтеле іарѣш ле ва коаче пѣмаї тїпнѣл. Ped.

**) Токма аша рѣѣ пот чїті дѣпнїї скрісоареа поастрѣ серѣво-ромънѣ. Дар ачѣаста пѣ е гревтате дп літератърѣ sensu stricto. Ped.

***) Пентрѣ че пѣ? Аѣ пѣ vedem пої, кѣм фран-дозїї даѣ літерелор латїне дп скріе парте таре алтъ формъ дпн кѣм о дѣм пої Ънгаро-Трансїлванїї, дп кът пѣлпъ съ пе дѣдѣм а чїті мѣлпѣ французѣ, сїмцїм гревтате? Аша

пот фаче ші алте попоарѣ дакъ вор вреа ші п'аї че съ ле фачї. Бѣлп ар фі зпїформїта-теа, дар оаменїї ші ла скріе сълѣт чева поецї.

Ped.

Дар кѣнд пептѣмї се ѿфоарѣ
 De zn cımd mısterıos,
 Шї мї гѣндѣрї се стрекоеарѣ
 Ирін сѣфлетѣмї дѣреос,
 Ка пе рїѣ спѣмоасе знде
 Че ал тѣреї сїп лѣ аскѣнде.
 Кѣнд дѣ зн фок ѣмї палпїтеазѣ
 Амеа інімѣ кѣмплїт,
 Кѣнд ресѣфлетѣмї слѣбіт
 Пѣ ал тѣѣ пѣте 'л ѣпгѣнеазѣ
 Шїдї тот вѣд кїш ѿпереск,
 Че е плїп де фрѣмѣседѣ
 Де пѣчерї шї тіпередѣ,
 Де че спѣнемі пѣтїмеск?

Гѣра та чеа зїмвїтоаре,
 Гласѣ тѣѣ армопїос,
 Лїмѣ та фертекѣтоаре,
 Ал тѣѣ сѣфлет дрѣгѣстос
 Пар кѣ'мї спѣп: ата їзвїре,
 Ал тѣѣ дор шї копсїмїре.
 Ах! тѣ шїї кѣ еѣ ла тїне
 Лай тѣї оїї фѣлдерѣторї
 Кѣѣтѣнд адеце орі,
 Дїп ачесте вѣсе плїне
 Де дѣлчеадѣ ам сорбіт,
 А лор роѣ ѿвалсаматѣ,
 Шї тѣ разѣ ѣпфокатѣ
 Не фѣрїш маї асѣдрлїт.

Тѣ шїї кѣтѣ вѣкѣрїе
 Пѣ ал меѣ сѣфлет пїкѣра,
 Кѣнд сїмїам кѣ дѣѣомїе
 Кї ата тѣлѣ тремѣра
 Лїтр'а теле ка о флоаре
 Че се леагѣпѣ де воаре.
 Лї апрїнсѣ'мї рѣтѣчїре
 Атѣнчї лѣнеа ам зїтат,
 Іар лї окїдї ам афлат
 Ъп віс плїп де ферїчїре;
 Ам вѣзѣт кѣм рѣсѣреа
 Лї еї зївре сѣлптеїоасе,
 Шї сѣпт ѣепеледї котоасе,
 Лѣнекѣнд кѣм іар переа.

Іатѣ - їсворѣл де дѣреде,
 Каре пѣце ал меѣ кїп,
 Дар Зої кѣ ата вѣдеде
 Фѣ сѣ зїт орі че сѣспїп.

Д. Полїксен.

Асѣпра вїнарс-ракіѣлѣї.

Трансїлѣванїї поцрїї пѣ глѣтеск кѣ пла-
 пѣл де а стїрпї кѣ тотѣл вѣтѣра вїнарсѣ-
 лѣї. Лїченпѣтѣра се фаче кѣ тот адїнсѣл
 дїп Кїлѣж. Маї де кѣрѣнд се ѣмпрѣцїе
 де аколо лї тоате пѣрѣїле о пѣвїкадїе
 тїпѣрїтѣ, прїп кареа сѣпт пофтїдї тодї чеї
 їзвїторї де сѣпѣтатеа шї віаца оаменїлор,
 ка сѣ формезе лїсодїрї прїп тоате сате-
 ле шї орашеле спре а стїпѣе кѣ тотѣл
 вѣтѣра де вїнарс. Дар фїндкѣ се шїе, кѣ
 спеклѣнцїї де вїнарс, кѣрѣчмарїї, аренданїї
 шї тодї вѣдївїї де вїнарс вор фаче пеа-
 пѣрат пе ла пої ка шї пе аїреа чеа маї
 лїфокатѣ опозїдїе асѣпра стїрпїреї вїнар-
 сѣлѣї, се лїсеампѣ пентрѣ тодї, кѣ вїнарс-
 ракіѣл лїпайнте кѣ дѣѣ сѣте апї аѣ фост
 кѣ тотѣл некѣпоскѣт лї патрїа поа-
 стрѣ, шї тотѣш оаменїї вїедѣїа фѣрѣ а-
 чѣла фоарте віне, ера шї скѣтїдї де зн
 маре пѣмѣр де воале їсворѣтоаре пѣмаї
 дїп ачеа вѣтѣрѣ, кареа дѣпѣ тѣртѣрїеа
 тѣтѣрор хїмїчїлор шї а медїчїлор пеїп-
 тересацїї кѣпрїнзѣнд лї сїне алкохол че
 пѣ хрѣнеще, чї пѣмаї лїкоардѣ шї лї-
 тѣрѣтѣ пентрѣ кѣтеѣа чеасѣрї, дѣрапѣлѣ
 сѣпѣтатеа шї скѣртѣ віаца, лїфѣрїазѣ,
 продѣче вѣчїгѣторї, апрїнзеторї, хоцї, преа-
 кѣрѣварї шї алдї крїмїналї ш. а. ш. а.